

Aflevering 9: partijen 22, 23 en 24

Partij 22: prijswinnende katten in het publiek

24 november 1935

Hotel de Witte Brug in Den Haag

Euwe-Aljechin $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$, 17 zetten

De 22e partij wordt uitgesteld. Aljechin heeft een arts bezocht die hem heeft geadviseerd een paar dagen rust te nemen. De partij zou op 22 november worden gespeeld in Zandvoort maar is nu uitgesteld tot de 24e in Den Haag. De verwachte titanenstrijd blijft uit. Euwe heeft na afloop bij het demonstratiebord duidelijk gemaakt dat er na de 17^e zet voor beide partijen geen muziek meer in de stelling zat. De gemoederen zijn tot bedaren gekomen. Om dit te demonstreren schenkt Aljechin een glas alcoholvrije appelwijn in voor Euwe en hemzelf.

Mr. Oskam bezorgt mevrouw Aljechin een surprise door haar Siamese kater en een kleiner exemplaar, die een paar medailles hadden gewonnen op een tentoonstelling in Rotterdam, in een mandje aan haar terug te geven. Mevrouw Aljechin voert de beide katten in triomf door de wedstrijdzaal, iets waar haar man zeer mee in zijn schik is. Na de 17e zet stelt Aljechin remise voor én stelt hij tevens voor om samen een glas alcoholvrije cider te drinken. Euwe neemt het, 'beziel van een minzamen en wetenschappelijken geest', aan. Alexander Rueb, voorzitter van de Wereldschaakbond, laat optekenen dat met de 22e partij de crisis is afgesloten, die in de afgelopen week de wedstrijd in

gevaar heeft gebracht en de goede roep van de schaakspelkunst in diskrediet dreigde te brengen.

Tussenstand Aljechin-Euwe 11-11

Partij 23: mevrouw Aljechin breif verder

26 (27) november 1935

Effectenbeurs te Amsterdam

Aljechin-Euwe ½-½, 58 zetten, afgebroken

Honderden belangstellenden komen naar de Effectenbeurs in Amsterdam, waar eerder ook de twaalfde partij werd gespeeld. Het publiek mort een beetje omdat er geen katten, geen jumpers breiende dame, geen rondlopende 'tijger', geen nerveuze secondanten en geen opgewonden toernooileider zijn. Die breiende dame is mevrouw Aljechin; zij is vaak met klikkende breipennen stoïcijns in een hoekje bezig. Kort na een tijdelijk pionoffer van Euwe lijkt Aljechin weer overspeeld maar rond de 30e zet vervaagt Euwes voordeel. De partij wordt afgebroken in een toreneindspel waarin Euwe nog wel een pion meer heeft. Er wordt hem nog wel een kans op winst gegeven maar in de voortzetting op de volgende dag, die nog 18 zetten duurt, blijkt het volle punt niet te realiseren. De publieke belangstelling bij afgebroken partijen is veel groter dan in het begin van de match, hierbij speelt zeker de hoop op winst een rol.

Tussenstand Aljechin-Euwe 1½-1½

WEER REMISE

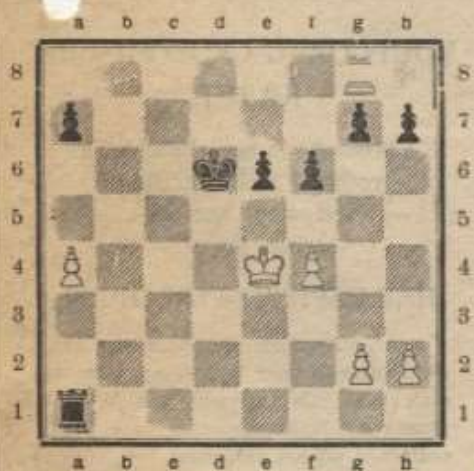
Na 58 zetten bood Euwe remise aan, hetgeen Aljechin aannam.

Gisteravond om halfzeven werd de 23ste partij Euwe—Aljechin in de Effectenbeurs te Amsterdam voortgezet.

Er waren niet zooveel kijkers als den vorigen dag — toen waren er ook rond 800 — maar die er waren, mochten gerekend worden tot de echte liefhebbers te behooren. In het geheel waren er nog wel drie honderd kijkers.

Hier geven we eerst even weer hoe de stelling bij het afbreken was:

Zwart Euwe.

Wit Aljechin.

Wij laten nu hieronder het vervolg der partij volgen voorzien van de opmerkingen van meester Salo Flohr.

41. Tg8×g7

Vrijwel algemeen had men verwacht, dat Aljechin dezen zet zou hebben afgegeven.

Euwe, die de partij tot aan den 29sten zet Kf8? in den allerbesten stijl gespeeld had, heeft in de afgebroken stelling maar heel kleine winstkansen. Bij goed spel moet de partij thans remise blijven.

41.	Ta7×a4†
42. Ke4—f3	h7—h5
43. Tg7—f7	Ta4—a3†
44. Kf3—f2	f6—f5
45. Tf7—h7	Kd6—d5
46. Th7×h5	

Daarmede heeft Wit de zaak materieel weer op gelijken voet gebracht. Maar Euwe staat nog steeds door zijn gecentraliseerde Koningsstelling iets beter.

46.	Kd5—e4
47. Th5—h6	Ta3—a6
48. Kf2—g3	

Onvoldoende ware 48. h4, K×f4; 49. Tg6, Ta2†; 50. Kg1, Ke5; 51. h5, Ta4 met goede winstkansen voor Zwart.

48.	Ta6—d6
49. Th6—h7	Td6—d3†
50. Kg3—f2	Ke4×f4
51. Th7×a7	Td3—d2†
52. Kf2—f1	e6—e5
53. Ta7—g7	

Let het doel den zwarten Koning af te snijden en het oprukken van den h-pion voor te bereiden.

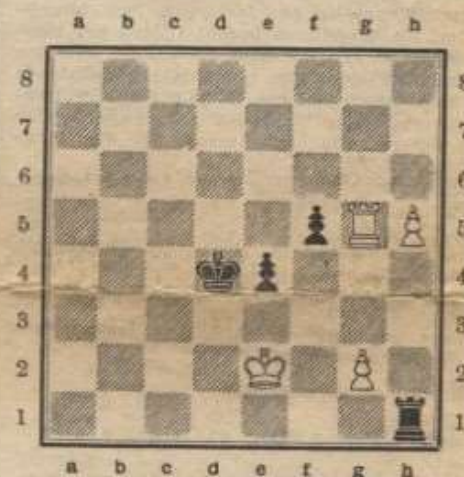
53.	Kf4—e3
54. Tg7—g3†	Ke3—d4
55. h2—h4	e5—e4
56. h4—h5	Td2—d1†
57. Kf1—e2	Td1—h1
58. Tg3—g5	

Hier bood Euwe remise aan, hetgeen door Aljechin werd geaccepteerd.

Op 58. ..., f4 volgt 59. Tf5, Th4; 60. h6. Een klare remise-stand.

Slotstand.

Euwe zwart.

Aljechin wit.

Salo Flohr

(Nadruk verboden.)

Partij 24: Aljechin en vele anderen overzien slechte zet van Euwe

28 november 1935

Sociëteit Eensgezindheid (Voorstraat) te Delft

Euwe-Aljechin ½-½, 33 zetten

De 24e partij wordt gespeeld in de in 1856 opgerichte herensociëteit 'Eensgezindheid' in het oude centrum van Delft. Aljechin speelt het Hollands, er wordt gesuggereerd dat dit uit beleefdheid tegenover Euwe is, maar het is meer aannemelijk dat tactische overwegingen zijn keuze hebben bepaald. Bovendien is de Hollandse verdediging in die tijd in Rusland erg populair, ook bij bijvoorbeeld Flohr en Botwinnik. Euwe offert een pion en al na 15 zetten 'gooit hij al zijn troepen op den Koningsvleugel'. Doorslaggevend is die niet. Er wordt niet direct opgemerkt dat Aljechin later een winnende voortzetting mist: Euwe maakt een grote fout op de 27e zet die Aljechin even later een gewonnen stelling had kunnen opleveren. Maar hij zag het niet. En de analyses in de dagbladen zeggen niks over deze fouten. Integendeel, in De Telegraaf schrijft Tartakower bij Euwes fout: "Toont een mooien aanleg in het vooruitzien." Bij Aljechin slaat de wanhoop toe. Hij laat zijn horoscoop trekken die hem veel succes voorspelt. Zijn secondant Salo Landau vertrekt voor de tweede keer en wordt op verzoek van Aljechin opgevolgd door de Oostenrijker Ernest Klein. De spanning stijgt, het is nu 12-12 en Euwe moet de match winnen om de titel te veroveren. Bij 15-15 zou Aljechin zijn wereldtitel prolongeren. Aan een beslissing door middel van rapid, snelschaken of armageddon werd nog in de verste verte niet gedacht.

Tussenstand Aljechin-Euwe 12-12

WEER REMISE

De 24e partij na 33 zetten op voorstel van Aljechin remise.

EEN FRAAIE STRIJD

Onder groote belangstelling is gisteravond de 24ste partij van den kamp om het wereldkampioenschap tusschen Euwe en Aljechin te Delft gespeeld.

Hieronder volgt de analyse van den heer Flohr.

Wit: dr. Euwe.

Zwart: dr. Aljechin.

1. d2—d4	e7—e6
2. c2—c4	f7—f5

Aljechin is een beleefd mensch. Hij weet hoe 't behoort. Eenmaal moet men toch de Nederlandsche opening ook de eer geven.

3. g2—g3	Lf8—b4†
4. Lc1—d2	Lb4—e7

Een door de Sowjetmeesters gepropageerde methode. Het denkbeeld van de Loopermanoeuvre wordt in den zevenden zet duidelijk.

5. Lf1—g2	Pg8—f6
6. Pb1—c3	0—0
7. Pg1—f3	Pf6—e4
8. 0—0	

Hier wordt de gedachte van 4. ... Le7 duidelijk.

Stond de witte Looper nog op c1 dan kon wit met voordeel 8. P×e4 en Pf3—d2 spelen.

8.	Le7—f6
9. Pc3×e4	

Le tot een interessante afwikkeling. Ook 9. e4—e5 kwam in aanmerking.

9.	f5×e4
10. Pf3—e1	Lf6×d4

Koelbloedig, maar zeer gewaagd gespeeld. Solider was in elk geval 10. d5.

11. Lg2×e4	Ld4×b2

In aanmerking kwam eerst d5, op 11. Df6 volgt 12. Dc2.

12. Le4×b7†	Kg8×h7
13. Dd1—c2†	Kh7—g6
14. Dc2×b2	

Tot zoover heeft Euwe bij 9. P×e4 gerekend. Met juist positiegevoel taxeert hij de thans ontstane stelling als gunstig voor wit. Zwart staat voor het eindspel goed maar Wit heeft op den Koningvleugel aanvalskansen.

14.	Pb8—c6
15. Pe1—f3	

In plaats hiervan ware de opstelling 15. Lc3 De7; 16. f4 d6 en 17. Pf3 zeer doelmattig maar Euwe houdt niet van dergelijke stellingen.

15.	d7—d6
16. c4—c5	

Een zeer kansrijk pionoffer. Als equivalent krijgt Euwe aanval. Op andere zetten volgt e5 en Zwart zal bevredigend staan.

16.	d6×c5

Neeemt Zwart het pionoffer niet aan, dan had Wit na c5×d6 zich bevrijd van zijn zwakke c4 en Zwart zou dan zelf een zwak punt op d6 gehad hebben.

17. Ld2—c3	Dd8—e7

Interessant zou hier zijn 17. ... T×f3. Speelt Wit 18. e×f3 dan krijgt Zwart na 18. ... Pd4 een sterke stelling, maar Wit speelt na 17. ... T×f3 eerst 18. Ta1—d1.

18. Ta1—d1	b7—b6
19. Db2—c2	

Een sterkere aanvalsvortzetting was 19. h4 om het Paard via g5 in den aanval te betrekken.

19.	Lc8—b7
20. Dc2—g6	

Onder kwam nog 20. h4 in aanmerking.

20.	De7—f7!
21. Dg6—g5	

Slecht zou zijn 21. Dg4 wegens Ta8—d8, 22. Pg5†, D×f2†! 23. T×f2 T×d1† en Zwart wint.

21.	Ta8—d8
22. h2—h4	

Nog het beste; 22. Pe5 mislukt wegens Df5.

22.	Td8×d1
23. Tf1×d1	Pe6—d4!
24. Lc3×d4	c5×d4

Na eerst te hebben gespeeld 24. L×f3 zou Wit 25. L×c5 b×c5, 26. e×f3 D×f3; 27. Td2 spelen en goede remisekansen hebben. Eveneens na 25. L×e2 26. Td2 Daarentegen zou 25. L×g7 fout zijn, omdat het na 25. D×g7; 26. D×g7† K×g7; 27. Td7† T×f7; 28. T×f7† K×f7; 29. e×f3 c4 ontstond de eindspel voor Wit wel verloren ware.

Stand na 24. c5×d4.

Aljechin: Zwart.

Euwe: Wit.

Gerard Oskam (1880-1952)

Oskam was een sterke Rotterdamse schaker die zich als bestuurder en propagandist verdienstelijk heeft gemaakt.

In 1920 werd hij vicevoorzitter van de Nederlandse Schaakbond en van 1929-1932 was hij voorzitter. In het dagelijks leven was hij advocaat en beroemde schaakmeesters zoals Lasker, Maróczy en Réti hebben regelmatig bij hem in 'het bed der meesters' geslapen. Toen Réti een keer een afgebroken partij had, verkeerde hij tijdens zijn wandeling naar het huis van Oskam in onzekerheid over de uitslag. De volgende ochtend werd Oskam wakker door het getik van een potlood tegen zijn raam. Réti sliep boven hem. Om het potlood zat een papiertje gewikkeld: Lieber Herr Oskam, guten Morgen. Ich gewinne mein Endspiel!

In 1924 kwam Oskam voor Nederland uit op de eerste, niet officiële, schaakolympiade in Parijs. In de periode daarvoor behaalde hij zowel in Nederlandse toernooien als in het buitenland goede resultaten. In 1950 werd Oskam benoemd tot erelid van de KNSB.